

МУЗЫКА

Тема: Татар халкының данлыклы кызы – күренекле композитор Сара Садыйкова.

Максат: С. Садыйкованың тормыш юлы һәм ижаты белән таныштыру; аның әсәрләренән татар музыкасындагы роле турында аңлату; аның әсәрләренә мәхәббәт тәрбияләү.

Файдаланылган материал:

- 1) Ә. Айдарская Йөрәк хәтер. – Казан: Татар. китап нәшрияты, 2002.-224 б., рәсемнәр белән.
- 2) Коллектив. Калфаклы сандугач: Сара Садыйкова турында истәлекләр, язмалар, шигырьләр, фоторәсемнәр. – Казан: Татар китап нәшрияты, 2002. – 160 б., рәсемнәр белән.
- 3) Зәйнәшева Г.Х. Сара Садыйкова. – Казан: Татар. китап нәшрияты, 1996.-144 б., рәсемнәр белән

Кулланылган музыка: Сара Садыйкова музыкасы, Ә.Ерикәй сүзләре «Көтәм сине» башкаралар: З. Сөнгатуллина, Р. Даминов.

Төзедә: ТР Азнакай муниципаль районы Урманай гомуми урта белем бирү мәктәбенән башлангыч сыйныфлар укытучысы Сиразиева Гөләндәм Фәрит кызы.

САРА ГАРИФ КЫЗЫ САДЫЙКОВА – БӨЕК ТАТАР КОМПОЗИТОРЫ.

**Сара Садыйкова 1906 елның 1 ноябрендә
Казан шәһәрәндә туа.**

**Эти – әнисе Гариф һәм Бибилайшә
Садыйковлар. Архангельск шәһәре.**

**Сара Садыйкова 1911 елда әнисе
белән**

МӘКТӘПНЕ ТӘМАМЛАГАЧ, С. САДЫЙКОВА КАЗАН ПЕДАГОГИКА ТЕХНИКУМЫНДА УКЫЙ. ТЕХНИКУМДА ЖЫР ДӘРЕСЛӘРЕ АЛЫП БАРГАН ОСТАЗЫ – ТАТАР ХАЛКЫНЫҢ БЕРЕНЧЕ КОМПОЗИТОРЫ С. ГАБӘШИ САРАНЫ ХОРДА ЖЫРЛАРГА ЧАКЫРА.

**1921 ел. Студент еллары.
(Сара сулда)**

1921 елда Сара Садыйкова «Бүз егет» драмасында беренче тапкыр сәхнәгә чыгып, жырлап уйнала торган Сахибжамал ролен башкара. 1922 елда ул П. И. Чайковский исемендәге Мәскәү дәүләт консерваториясендә укый. Аны уңышлы тәмамлап Казанга кайта, беренче татар опералары «Сания» һәм «Эшче»дә төп партияләрне башкара, монда аның жырчы буларак гажәеп таланты ачыла.

.Сания ролендә. 1926 ел.

«Эшче» . 1926-1927 еллар.

Татар опера студисен
тәмамлаганнан соң.
4.11.1938 ел.

1930 елларда С. Садыйкова Татар академия театры спектакльләрендә Салих Сәйдәшевның бик күп музыкаль әсәрләрен башкара, жырлап башкарыла торган күп кенә образлар тудыра.

С. Сәйдәшевның «Кандыр бую» музыкаль драмасында Фәридә ролендә. 1932 ел.

1934-1938 елларда Сара Садыйкова Мәскәү консерваториясе каршындагы Татар опера студиясендә укый, аны тәмамлагач, яңа оешкан Татар дәүләт опера һәм балет театрының беренче солистлары арасында була. Опера театры сәхнәсендә күп кенә онытылмас образлар иҗат итә: Нәжип Жиһановның «Качкын» һәм «Илдар» операларында Рәйханә, Сажидә, Жәүдәт Фәйзинен «Башмагым» музыкаль комедиясендә Сәрвәр, Мансур Мозаффаровның «Галиябану» операсында – Галиябану, Г. Хажибәковның «Аршин мал алан» ында – Асия һәм башкалар.

Хезмэттәшләре арасында. Сулдан уңга:
Н. Жиһанов, А. Каверин, С. Бергольд.
Артта : Г. Кайбицкая, С. Садыкова,
М. Рахманкулова. 1938 ел.

« Качкын» операсында
Рәйханә ролендә. 1939 ел.

**«Аршин мал алан» спектакле.
Сулдан унга: С. Садыйкова,
М. Рахманкулова, Ш. Котдусова
утыра: Ф. Камалова. 1950 ел.**

Галиябану ролендә

Сара Садыйкова – Татарстанда беренче хатын – кыз композитор. С. Сәйдәшев аның үзенә көйләр язып карарга киңәш бирә. Ул 1942 елда Ә. Ерикәй сүзләрендә «Көтәм сине» тангосын язуы белән композитор буларак эшен башлап жиберә. Үзенең иҗат гомерендә ул 400 гә якын җыр, 30дан артык спектакльгә музыка, инструменталь әсәрләр яза, 2 музыкаль комедия иҗат итә.

КӨТӘМ СИНЕ

Ә. Ерикәй сүзләре.

Музыкальная редакция
А.С.Клочарева,
изд. 1962 г.

Ашыкмыйча

The musical score is written for piano and voice. It consists of four systems of music. The first system is an instrumental introduction for the piano, marked *mf* and *8*. The second system begins with the vocal line: "Син кайлар-да йөр-сең и-". The piano accompaniment includes markings *М*, *7*, and *тр*. The third system continues the vocal line: "кән, ал-ты-ным, кө-лөч йөз-ле ир-". The piano accompaniment includes markings *М* and *7*. The fourth system concludes the vocal line: "кәм? Кай-тыр-сың дип мин ө-мет и-". The piano accompaniment includes markings *Б* and *М*. The score is set in a key with one flat and a common time signature.

Син кайларда йөрисең икән,
Алтыным, көлөч йөзле иркәм?
Кайтырсың дип мин өмет итәм,
Мин сине һаман көтәм, көтәм.
Сагыналар сине матур кошлар,
Сагыналар сине якын дуслар.
Күңлем эзли сине кич – иртән,
Мин сине һаман сагынып көтәм.
Китмисең минем йөрәгемнән,
Төшмисең минем телләремнән.
Көн саен, сәгать саен, иркәм,
Мин сине һаман көтәм, көтәм.
Кайт, иркәм, тизрәк–тизрәк миңа,
Синнән башка юк тормыш мина.
«Көт, иркәм, кайтам», дигән сүзең
Музыка төсле тоела мина.

Ире Г. Айдарский белэн.
1924 ел.

Кызы Әлфия
белэн.
1934 ел.

Балерина
Ә. Айдарская портреты
1934 ел.

Кызы һәм оныгы белән. Казан
шәһәре 25.12.1958 ел.

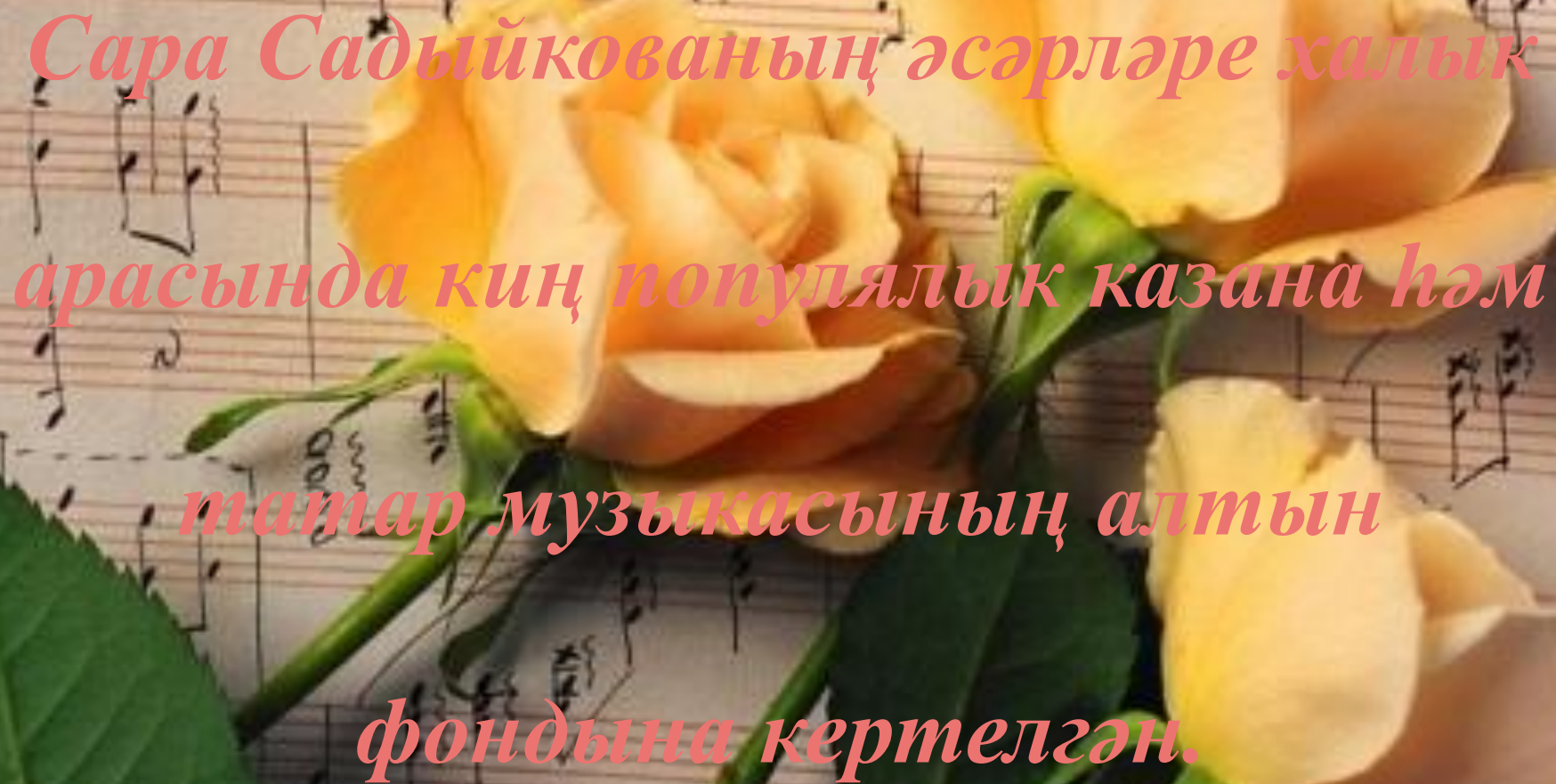
Сара Садыкованың
оныкчыгы Оля Грекулова

Бүләкләре:

- ✓ Татарстанның атказанган артисткасы (1939)
- ✓ Татарстанның халык артисткасы (1977)
- ✓ Россиянең атказанган сәнгать эшлеклесе (1984)
- ✓ Татарстанның Г. Тукай исемендәге Дәүләт бүләге (1990)

Сара Садыйкова 1986
елның 7 июнендә
вафат була.

The image features three vibrant yellow roses with green leaves and stems, arranged in a cluster. They are set against a background of a sheet of musical notation with various notes and symbols. The text is overlaid on the roses in a red, italicized font.

*Сара Садыйкованың әсәрләре халык
арасында киң популярлык казана һәм
татар музыкасының алтын
фондына кертелгән.*